

Az úrnapi virágszőnyegről

Budaörs németajkú lakosságának egyik leginkább tovább élő, ünnepi hagyománya az Úrnapi virágszőnyeg. Eredetileg ezt az oltáriszentség ünnepén, a körmenet (a főút) útvonalán, két kilométer hosszan, a házak tulajdonosai a rokonsággal összefogva készítették, két méter szélesesen, szirmokból. A virágokat az ünnep előtti napokban, de főleg az ünnep előtti vasárnap szedték. Ezután a pincében vékonyra kitergették, ködszerűen megpermetezték őket, hogy frissek maradjanak. Ezt a munkát főleg lányok és asszonyok végezték. Nagy keletje volt a búzavirágnak, a margarétának, a pipacsnak, a szarkalábnak és minden más tartósítható virágnak.

A férfiak az ünnep hajnalán lombos ágakat vágtak és a virágszőnyeg szelétől jobbra, balra félméternyire letűzték. A férfiak dolga volt a virágszőnyeg helyének kirajzolása és többszöri alapos fellocsolása is. A szőnyeg elkészítésénél ügyelni kellett a színek összeállítására, a virágszirmok egyenletes hintésére, a gyorsaságra, a rajzolt – vallásos meggyőződésről tanúskodó – motívumok egyenletes elhelyezésére. Különösen sok volt a teendő ott, ahol a négy család (Braun, Wendler, Hauser, Kubik) házaiknak utcai falára támaszkodó kápolnák álltak. Egy ilyen kápolna kiállítójának, díszítőjének lenni nagy megtiszteltetést jelentett. A díszítés élő virágból font koszorúval történt, valamint oltárkép, szobrok, gyertyatartók és díszes terítők ékesítették a kápolnákat. A körmenetet zenés nagymise előzte meg, a Hesz-zenekar és a templomi énekkar részvételével. Mire a nagymise véget ért, befejeződött a kápolna díszítése és felállt az ünnepi körmenet. Amerre a menet haladt, a házak ablakai ki voltak díszítve. Mindegyik kápolnánál megállt a körmenet és a szertartást végző pap áldást osztott az Oltáriszentséggel. Közben a Kőhegyen, a kápolna előtt felállított mozsarakból négy lövés dördült. Az ünnep délutánján, a

litánia után megkezdődött a kápolnák lebontása és a virágszőnyeg eltávolítása. Az emlékül kapott koszorút a budaörsiek a házi oltárra akasztották és az ott maradt a következő Úrnapi.

A budaörsi virágszőnyeg szokását valószínűleg az 1720-as években betelepített németek hozták magukkal Budaörsre. A szomszédos, németek lakta falvakban (Törökbálint, Budakeszi) szintén élt ez a szokás. Az 1933 és 1939 között zajló Kőhegyi Passiójátékokat is általában Úrnapiján nyitották meg. „olyan attrakció, amely egyre ismertebbé válik..., amelynek megtekintésére ezek és ezek zárandokolnak ... Báméskodók ezrei érkeznek Budapestről,

Az úrnapi virágszőnyeg az 1930-as években
(Andreas Ritter fotógyűjteménye)

hogy megnézzék ezt a megragadó drámát, ... lángoló misztikát. Hú örökség ez, amit több generáció örökít át. Két oszlopa van: a hit és a ragaszkodás az évszázados hagyományokhoz.” írta 1925-ben a Vasárnapi Újság.

Az 1946-os kitelepítést követően is tovább él az úrnapi virágszőnyeg hagyománya, s bár útvonala a templom köré korlátozódott a németajkú lakosság és a vallásos budaörsiek szinte egy emberként szedik ma is a szirmokat, készítik a színpompás alkotást. Így lesz az idén is, június 18-án vasárnap reggel.

GRÓSZ ANDRÁS